

Informatienota voor de raad

Datum 8 juni 2021

Onderwerp	Stand van zaken bestrijding Japanse duizendknoop
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Monique Schuttenbeld (als tijdelijke vervanging van William Dogger)
Informant Erik Bakker / Wouter de Jong
Afdeling Wijk- en beheermanagement
Telefoon -
Email e.bakker@zwolle.nl / w.de.jong@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De stand van zaken van de bestrijding van de Japanse duizendknoop.

Datum

8 juni 2021

[Toelichting op het voorstel](#)**Inleiding**

Japanse duizendknoop is een probleem in veel landen in Europa en komt helaas ook in Zwolle voor. De plant is niet giftig, maar vermeerderd zich gemakkelijk en beconcurrereert andere plantensoorten die in Nederland thuishoren. De plant heeft een negatief effect op de biodiversiteit. Door de enorme groeikracht van de wortelstokken kan de plant ook schade veroorzaken aan bestratingen, wegen, riolering en funderingen van bijvoorbeeld woningen.

Op onze webpagina hebben we informatie over de Japanse duizendknoop verwoord. Vooral de kaart geeft nieuwe informatie over de status van de aanpak. Alle bekende groeilocaties van de Japanse duizendknoop zijn te vinden via de website. Ook hebben we een informatieve video geplaatst die een goede uitleg geeft over de Japanse duizendknoop. Deze is af te spelen op www.zwolle.nl/japanse-duizendknoop

Op verzoek van de raad is in 2019 begonnen met een pilot om de Japanse duizendknoop op verschillende manieren te bestrijden of te beheersen. De uitvoering hiervan is opgepakt samen met de ROVA. De effecten van de methodes zijn gedurende de pilot gemonitord en geven de basis voor de evaluatie. Met deze informatienota stellen wij u op de hoogte van de resultaten van de evaluatie en de verdere aanpak.

Kernboodschap**Stand van zaken**

Op dit moment zijn er 232 locaties binnen gemeente Zwolle bekend waar de Japanse duizendknoop staat. Bij 193 locaties staat de Japanse duizendknoop in de openbare ruimte van gemeente Zwolle. De aanpak is gericht op deze locaties. De locaties zijn naar 4 prioriteitsklassen onderverdeeld.

Prioritering	Aantal locaties	Aantal bestreden en in nazorg	Bestreden oppervlakte en in nazorg	Nog te bestrijden oppervlakte
1	82	68 (83%)	2626 m ²	
2	80	55* (69%)	2608 m ² *	
3	16	0 (0 %)		
4	15	0 (0 %)		
Totaal	193	123 (64%)	5.234 m² (57%)	3.915 m²

* deze locaties worden in het jaar 2021 aangepakt.

De pilots: beproeven van meerdere methodes

Op 17 locaties zijn diverse methodes beproefd. In de beoordeling van de methodes is gekeken naar:

- De toepasbaarheid op de betreffende locatie;
- De kosten die met de methodiek gemaakt worden per m²;
- De duur tot resultaat/ de effectiviteit van de methode;
- De verwachte duur van de nazorgperiode;
- De duurzaamheid (milieubelasting) van de methodiek.

Datum

8 juni 2021

Handmatig rooien, afgraven en elektrocutie het meest effectief voor Zwolle

Uit evaluatie blijkt dat de groeiplaats van Japanse duizendknoop bepalend is voor de te kiezen methode. De plant haalt de groeikracht uit de enorme reserves die opgeslagen liggen in de wortels (wortelknollen). Om de plant te bestrijden is het belangrijk om de wortels weg te nemen of op zijn minst goed te beschadigen.

Om op grote schaal de Japanse duizendknoop te gaan bestrijden is voor Zwolle op de meeste locaties het handmatig rooien in combinatie met afgraven van de Japanse duizendknoop het meest effectief is. Op sommige locaties met bijvoorbeeld taluds zijn andere methoden, zoals elektrocutie, beter om in te zetten.

Uit de pilots is gebleken dat een aantal methodes minder of niet effectief zijn om in te zetten in Zwolle.

Inzet van kennis uit het Landelijk kennisnetwerk

De methodes en de uitkomsten van de pilots zijn getoetst aan de landelijke ontwikkeling en kennis van het landelijke Kennisnetwerk invasieve exoten.

Een van de conclusies van de evaluatie is dat de resultaten van de pilot grotendeels overeen komen met de resultaten van het Landelijk kennisnetwerk. Deze conclusie heeft er toe geleid dat we geen 'eigen' pilots continueren, maar de kennis en ontwikkelingen van het kennisnetwerk blijven volgen. Zwolle heeft geen actieve rol in het landelijk kennisnetwerk, maar haalt hier, naast de eigen opgedane kennis, kennis en informatie over de Japanse duizendknoop vandaan.

Geen inzet van chemische bestrijding

In de pilots is chemische bestrijding in Zwolle niet meegenomen. Met oog op duurzaamheid en biodiversiteit past de methodiek van chemische bestrijding niet bij de werkwijze van Zwolle. Deze chemische bestrijdingsmethode hebben we wel gevolgd via het kennisnetwerk. Bij andere gemeenten zijn ervaringen opgedaan met de chemische bestrijdingsmethode. Uit deze ervaringen blijkt dat chemische bestrijding niet de ultieme oplossing is.

Consequenties en vervolg

Uit de evaluatie hebben we veel geleerd over de gekozen methodes. Op basis van de evaluatie is er een aantal voorkeursbestrijdingsmethodes bewezen. Op basis van deze methodes wordt bestrijding in Zwolle verder uitgevoerd.

Handmatig rooien meest effectief voor Zwolle

Uit de evaluatie blijkt dat het handmatig rooien van wortel en tak het beste past bij Zwolle. De handmatige methode kan breed worden toegepast en blijkt daarom het meest kostenefficiënt. Bij deze methode wordt de grond met een kleine kraan omgewoeld en worden de wortels er met de hand uitgetrokken. Er blijven kleine worteltjes achter die weer gaan groeien waardoor een gerichte periode van nazorg een vereiste is.

Deze methode gaat het meest worden ingezet in Zwolle.

Elektrocutie

Op plekken waar het diep omspitten van de grond moeizaam of niet mogelijk is, wordt doorgaans gekozen voor de elektromethode. Bij deze methode wordt de plant onder stroom gezet met een grote elektrolans die tot 3000 volt door de plant jaagt. De meeste delen van de plant worden hierdoor gekookt. Na herhaaldelijke behandelingen wordt de plant hiermee uitgeput.

De methode gaat op specifieke locaties ingezet worden in Zwolle.

Datum

8 juni 2021

Grond zeven en verhitten

Op plekken waar bestrijding sneller gewenst is en die gericht moet zijn op een verkorte duur van nazorg, wordt ingezet op zeven van grond of een combinatie van zeven en verhitten van de grond. Dit zijn aanzienlijk duurder methodes.

Deze methode gaat beperkt ingezet worden in Zwolle.

Plukken (door vrijwilligers)

De voorkeur heeft om de bestrijding en of de nazorg door plukken met vrijwilligers uit te voeren. In de pilot zat één (kleinere) locatie die door medewerkers van een bedrijf is opgepakt. Als onderbreking van de werkweek hebben zij een aantal keer de wortelstokken met een riek uitgespit en in 'big bags' gestopt. Door Corona is de gewenste frequentie verstoord geraakt waardoor het resultaat achterblijft. De kwetsbaarheid van deze methode ligt dus in de continuïteit en maakt het daarmee onzeker. Dit onderdeel van de pilot wordt wel gecontinueerd. Het is nog een zoektocht om dit initiatief te laten groeien, effectief uit te voeren en te continueren.

Deze methode wordt – op basis van beschikbaarheid van vrijwilligers - ingezet in Zwolle.

Nazorg door ROVA

Voor de bestreden locaties is het belangrijk een goede systematiek voor de nazorg uit te voeren. De verwachting is dat er per behandelde locatie nog ongeveer 4 jaar nazorg nodig is. De ROVA voert de nazorgfase regelmatig en volgens een vast regime uit.

Financiën

Voor de jaren 2020 en 2021 is een budget van €200.000,- per jaar beschikbaar gesteld (totaal €400.000,-). In 2020 is een deel van het budget besteed aan de pilots en ander deel aan (handmatige) bestrijding van geïnventariseerde locaties. Door de pilots hebben we lering kunnen trekken voor de resterende te bestrijden locaties.

Door eerder uitgevoerde inventarisaties hebben we goed zicht op welke locaties met de hoogste prioriteit aangepakt moeten worden. Aan de hand van de schade die de plant op de groeiplaats kan veroorzaken is de aanpak geprioriteerd in 4 klasse. Gedurende 2020 zijn de meeste "prioriteit 1" locaties aangepakt. Voor 2021 staat het overige deel van "prioriteit 1" en een groot deel van "prioriteit 2" in de planning om aan te pakken. Hiermee pakken we met het beschikbare budget zoveel mogelijk aanwezige locaties aan. Hoe meer locaties er worden aangepakt, des te meer locaties komen in de nazorgfase. De verwachting is dat de nazorgperiode gemiddeld 4 jaar duurt. Het beschikbare budget in 2021 is onvoldoende om alle geïnventariseerde locaties te bestrijden. Ook na 2021 is budget nodig om de bestrijding van geïnventariseerde locaties inclusief nazorg voort te kunnen zetten.

De financiële afweging vindt plaats in het najaarsmoment van het beleidscyclusproces.

Communicatie

Deze raadsinformatienota wordt gecommuniceerd op de nieuwspagina Zwolle en informatie is terug te vinden op onze webpagina www.zwolle.nl/japanse-duizendknoop

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Datum 8 juni 2021

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom

Datum

8 juni 2021

BIJLAGE 1 Resultaten van de pilot (naar locaties, methodes, beoordeling)

Locatie	Methode	Algemene werkbaarheid	Toepasbaarheid op locatie	Kosten	Tijdsduur	Duur van nazorg	Duurzaamheid	Totaal	Resultaat	Toelichting
Noordzeelaan	Vrijwilligers	4	5	5	4	3	5	26	Geringe afname	Kwetsbaar in continuïteit.
Van Hemertmarke	Handmatig rooien	4	5	3	4	3	5	24	Aanzienlijke afname	Relatief goedkoop en effectief.
Almelooskanaal grote vlak	Afdekken	4	4	3	3	5	4	23	ntb	Duurt lang voor resultaat, geen aantrekkelijk beeld.
Almeloos kanaal woonboten	Elektrocutie	4	5	3	3	4	3	22	Enige afname	Goede methode voor plekken waar graven niet kan.
Tichelmeesterlaan	Elektrocutie	4	5	3	3	4	3	22	Sterke afname	Goede methode voor plekken waar graven niet kan.
Achtergracht bij de Spiegel	Elektrocutie	4	5	2	3	4	3	21	Sterke afname	Goede methode voor plekken waar graven niet kan.
Oostzeelaan	Intensief maaien	3	4	5	3	2	4	21	Geringe afname	Beheersingmethode voor specifieke locaties.
Oude Deventerstraatweg	Grond zeven	4	5	1	5	4	2	21	Nagenoeg schoon	Kostbaar maar efficiënt, kan alleen op zandgrond.
Van Hemertmarke	Elektrocutie	4	4	3	3	4	3	21	Aanzienlijke afname	Goede methode voor plekken waar graven niet kan.
Vechtdijk	Elektrocutie	4	4	3	3	4	3	21	Aanzienlijke afname	Goede methode voor plekken waar graven niet kan.
Park Potgietersingel	Elektrocutie	3,5	4	3	3	4	3	21	Enige afname	Goede methode voor plekken waar graven niet kan.
Almelooskanaal grote vlak	Intensief maaien	3	3	5	3	2	4	20	Geringe afname	Beheersingmethode voor specifieke locaties.
Wismarstraat	Grond uitwisselen	3	3	1	4	4	4	19	Nagenoeg schoon	Kostbaar en niet duurzaam, wel effectief.
Brinkhoekweg	Verhitten	2	2	1	4	4	3	16	Nagenoeg schoon	Kostbaar en niet duurzaam, wel effectief.
Proef JDK onder water	Onder water	2	2	1	4	4	3	16	Nagenoeg schoon	Effectief maar grond is niet herbruikbaar.
Tichelmeesterlaan	Heet water	2	3	3	2	2	1	13	Geringe afname	Niet effectief.
Park Potgietersingel	Heet water	2	3	3	2	2	1	13	Geringe afname	Niet effectief.